

З. Р. Краковецька, Р. В. Захарчук-Чугай

Заневчик-Менкуш Ярослава Михайлівна

ЗАНЕВЧИК-МЕНКУШ Ярослава Михайлівна (16. 02. 1923, с. Пустомити, нині місто Львів. обл. – 09. 12. 2015, Львів) – майстриня художньої вишивки, дизайнер одягу. Мати *Г. Менкуш*, бабуся [В. Косіва](#). Майстер нар. творчості (1986). Член НСМНМУ (2003). У Львові закін. кравец. школу «Труд» (1939), навч. у зоотехнікумі (1940–41). Під час 2-ї світової війни організувала підпіл. допомогу військ. підрозділам УПА. Працювала 1956–64 конструктором-модельєром у Львів. будинку моделей. Заарешт. 1965 разом із групою шістдесятників, звинувач. в антирад. пропаганді та агітації, засудж. Львів. обл. судом до 2,5 р. таборів (скоротили до року), відбувала покарання у поселенні Явас (Мордовія, РФ). Повернулася до Львова. Вишивала рушники, скатертини, серветки, наволочки. Осн. техніки – настил, хрестик, гладь, стебнівка, низинка, мережка. Колекцію сорочок на основі традицій вишивок Київщини, Полтавщини, Бойківщини, Гуцульщини згармонізовано з новатор. засобами вираження худож. локал. відмінностей з усієї України. Для рушників З.-М. характерна ритмічна узгодженість ширших орнам.-горизонт. смуг на вужчих краях з вузькими вертикальними обабіч швів усієї довжини рушників. За нар. мотивами розробила ансамблі одягу для дітей (білосуконні кептарі, декоров. аплікацією, сукном, хутром, шнуром), жінок, чоловіків (свити, сердаки, кептарі, камізельки) з вишивками, мереженням, вирізуванням, аплікацією, обшиттям смушком, оксамитом, нашиттям одинар., попарних, прямих, зсуканих, плетених «в кіску» та «хвильками» шнурами, набиванням метал. пластинок (кружелець, ромбиків, зірочок, зубчиків, леліток). В основі крою – прямолінійність. У творчості поєднує нар. традиції з сучас. тенденціями моди. Від 1979 брала участь в обл., всеукр., всесоюз. та зарубіж. мист. виставках. Персон. – у Києві (1982, 2001,

2005), Львові (1984, 1993–94, 1997, 2002, 2005), Торонто, Оттаві, Монреалі, Лондоні, Нью-Йорку, Клівленді (усі – 1990–91), Луцьку (2000), Донецьку (2001), Стрию, Дрогобичі, Трускавці (усі – 2004), Бориславі (2005), Самборі (2007; усі – Львів. обл.), Дубно (2005, Рівнен. обл.). Окремі вироби зберігаються у Музеї нар. архітектури та побуту України (Київ), Музеї нар. архітектури та побуту у Львові, Музеї Лесі Українки у с. Колодяжне Ковел. р-ну Волин. обл., Дрогоб. картин. галереї та Істор.-етногр. музеї «Бойківщина» (м. Самбір).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Цимбалюк О. Ярослава Менкуш-Заневчик – патріот вишиваних ланів // Народознавчі зошити. Л., 2005. № 5–6;
2. Ярослава Менкуш-Заневчик: Альбом. К., 2007.

Бібліографічний опис:

Заневчик-Менкуш Ярослава Михайлівна / З. Р. Краковецька, Р. В. Захарчук-Чугай // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14881>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).